

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 9. Tranfiguratus est. Transfiguravit se Christus transiens de figura matris ad figuram Patris.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53012](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53012)

17 Aliã quoque huius mysterij figura, nobis Deus præluftr in fabrica loci Sancta Sanctorum, quam Deus ita sibi disponendam arrogauit, ob multitudinem sacramentorum, quibus abundabat, vt nullus mortalium hoc fiderit ingenio, nec quidem intellectui cõlitum, sed soli suæ sapientiæ. Ille ipse eam delineauit, ipse propria manu descripsit exemplar, ad eius constructionem duos suã diuinã omnipotentiã elegit officiales sapientia supernaturali imbutos *Ad faciendos opera abietarij, pummitarij. Beseleel & Ooliab.* hoc autem opus ad quod eos elegit erat: *Sancta Sancto. non. Hebræi vocant: Sanctitas Sanctitatum.* Locus enim erat suprema conueniens sanctitatis, quæ Deo propria est, vbi singulari quodam modo ipse appareret in arca auro obtyzo contexta, ac in sacrosancto propitiatorio, nimirum tabula ex auro primo, mundo, & splendido, vt ignis carbunculus esse videretur. Præcipit inter diuino consilio, vt velum texeretur, ex hyacintho, cocco bis tincto, purpurat, & bysso mira varietate intertextum: *Opere artificij doctissimi facies illud picturus.* Erat autem velum illud pretiosissimum & ceteris partibus, quibus tabernaculum tam multitudine, quam excellentia radiabat, ex Dei præcepto constructis, longius eminebat. Vnde à D. Chrysoft. vocatur: *Valde pretiosissimum.* Hoc velo tegebatur locus Sancta Sanctorum: At vero mandauit velum illud fluidum fieri suspensum inter duas columnas ex serim ligna incorruptibil, vnicuius iunxerunt: quia licet communiter, & quasi semper locus ille Sancta Sanctorum hoc velo contegeretur, voluit tamen vt quandoque hæc cortina seu velum contraheretur, quo propitiato ijs splendor, ac maiestas & gloria arce forederis, de foris hominibus appareret, ad suorum solamen amicorum, Magnificat hæc fabrica sacramentis, (vt assent D. Cyril Alex.) tamq, viuum & clarum eorum est hieroglyphicum, quæ Deus esset operaturus, vt multa non indigeat intellectus speculatione, ad sui cognitionem. Omnes fatentur, quod Sancta Sanctorum, seu Sanctus Sanctitatum significabat Christi diuinitatem, diuinam personam, fontem & omnis principium sanctuaris. Velum, aperte satis declarat Apostolus Christi purissimam carnem, ac sanctissimam humanitatem. *Per velamen, id est, carnem suam.* O quale velum artifice illo Diuino Spiritu sancto contextum, ex puriori sanguine virginis, quæ eorum, solemque puritate superabat! Velum intertextum mille abiectis, polymitariis ac

Exod. 35. 36.

Exod. 2. 26. 31.

D. CHR. Tom 3. Hom 2. de cruce. c. 14.

Lib. 10. de adorat.

Heb. 10. 20.

plumariis, tot, quot Deus habet, gratis, donis, & cõcelsibus splendoribus elaboratum. Hoc carnis velo Diuinæ personæ Sanctuarum tegebatur absconditum. Ita explicat D. Ioannes, primo sanctuarij propitiatoris maiestatem: *In Iohn. 1. 1. principio erat Verbum, & Verbum erat apud Deum, &c.* Statim autem appendit velum quo tegatur: *Et Verbum caro factum est, &c.* Ita vt sub illo velamine, occulta tegetetur, gloria maiestatis, celsitudo, splendorque Diuinitatis, ac eius animæ sanctissima beatitudo: ita præcinerat vases Isaias, quod eum & cognoscerent, ac iudicarent, quotquot essent conspiciendi. *Te adorabunt, teque deprecabuntur: Tantum ne in te est Deus, & non est absque te Deus. Verè tu es Deus absconditus, Deus Israel Saluator.* At vero mirabili disponit ingenio, vt velum illud sit fluidum, quod aliquando contrahatur, & ad amico. um suorum solamen concedatur, vt eius pulchritudinis ac rutilantis maiestatis radius quidam apparat, ad hodierni mysterij dilucidationem: expediebat enim vt Christus infirmitatis, ac passibilitatis corporis co traheret cortinam, ac radius quidam gloriæ in eius animã interius absconditæ de foris elat. eret, oculoque perstringeret amicorum, quo viderent quã Christus intus gloria frueretur, in diuinæ suæ prætionæ testimonium, quodque talis esset, quam suis sequacibus promittebat. Hoc hodie legimus, quod *Resplenduit facies eius sicut sol vestimenta autem eius facta sunt alba sicut nix.* q. d. Vocauit vos, *Sequere me:* Vobis prædixi, quod me præcederem, & viam crucis, laborum, ac arum earum ingredientem, per eandem viam si quereremini: Ne timeatis tristem ac aduersam fore sortem vestram, licet enim pauper, abiectus ac mortalis filii, diuitias tamen ac gloriam tantam possideo, qualem videris, nis qui me præcurrentem sequuntur destinam ac ab æterno preparatam.

§. 9. Transfiguratus est. *Transfigurauit se Christus transiens de figura matris ad figuram Patris.*

PRo veteri meã consuetudine mysterium hoc explico conformiter doctrinæ D. Augusti, ac Chrysoft. Transfigurari proprie significat, transire de vna figura ad aliam. Ob hoc Satan ait D. Paulus *Transfigurauit se in Angelum lucis.* Hoc est, inuenit ac mutat figuram suã, quæ cum sit Angeli tenebratũ, assumpsit eam, quæ

I. Ioh. 1. 1.

I. Ioh. 1. 1.

18

2. Cor. 11. 14.

quæ propria est Angelo lucis. Hoc supposito, Christum transfigurari nihil aliud est, quam transire de vna figura ad aliam: intellige Christum habere duas figuras, vnam Patris, Matris alteram. Æternus Pater ante cœli creationem, terre, Angelorum aliarumque creaturarum productionem ab æterno sui ipsius produxit figuram sui Diuini intellectus penicillo sibi proponens, vt exemplar diuinam suam effen. iam. Hæc figura, Verbum est æternum, quod D. Paul. eo modo depingit: *Qui cum sit splendor gloriæ, ac figura substantiæ eius. Pater, quales metaphoræ? Splendor Christus paternæ gloriæ. Sumit, ait D. Aug. metaphoram à sole, qua propter nō imaginētis necē dicas: quod si pater eum generet seu producat, ex se, debet pater esse prior: quia solde seipso producit, gignit, & emittit lucis radium; sed nec ob hoc est luce prior: quia tam senex est radius splendoris solis, quam ipse sol, & sicut radius de ipso procedit sole, sine vlla solis, aut corruptione aut alteratione aut substantiæ solis diminutione, ita ex Patre æterno Verbum procedit æternum. Addo, *Figura substantiæ eius.* Inter nos, figura quam de te pictor effragit, non est vestræ substantiæ, sed accidentium tantum, nimirum magnitudinis, qualitatis, pulchritudinis, colorum &c. nec tuæ sapientiæ, potentia, animi, & minus adhuc tuæ substantiæ, quæ de pingi nisi per accidentia, non potest. At hæc figura, quam Pater æternus efformauit, est figura substantiæ: quia in ipsa representatur ipsa Patris substantia, perfectio, potestas, sapientia &c.*

Hoc quoque descripsit mira quadam metaphora David, in illo psalmo mysterioso, quo mysterium hodiernum explicauit: *Eructauit cor meum verbum bonum.* Terminus est hic, vt ait D. Aug. qui tantæ celsitudinī videtur inconcinuus, puritati dissonus ac inconueniens maiestati: *Eructauit cor meum verbum bonum:* at sua inopia grossitie, iopidine declarat hoc tam grande mysterium: vt enim ructus procedit de plenitudine stomachi, & quidquid in stomacho lætæ redolet (parcite verbo) ita verbum æternum, de diuini intellectus procedit plenitudine, & quæ in eo sunt omnia nouit; quia in se concludit idem esse substantiale, idem velle, idem posse, eandemque bonitatem.

Col. 1. 15. Ecce tibi prima figura, quam habet filius Dei, atiamen hæc est inuisibilis: *Qui est imago Dei inuisibilis, primigenitus omnis creaturæ.* ait Apostolus. Quod medium, vt eum videamus, nobis que liceat cum eo conuersari? Assumpsit

aliam figuram visibilem, quæ nostris oculis posset esse visibilis: hæc illa est, quam in ventre virginali sanctissima suæ matris assumpsit, factus homo, vt dicere possit illud Salomonis: *In ventre matris mee figuratus sum & ero.* Patet etiam expressit hæc duas figuras D. Ioannes, quibus suum exorsus est Euangelium: *In principio erat Verbum & Verbum erat apud Deum, & Deus erat Verbum.* Ecce prima figura, quam habet Verbi æterni ac paterni conceptus, secundum quam à Deo procedit, quod cum ita sit, eam eo modo habere necesse est, vt proprie dicat Ecclesia: *Deum de Deo, lumen de lumine, D. um verum de Deo vero.* Vt vero figuram illam videamus, assumit aliam carnis: *Verbum caro factum est, & habitauit in nobis.* Viuens Christus in hoc mundo matris figuram gerebat omnibus apertam ac patulam, quæ Patris æterni figuram obuoluebat. Diuinitatem suam, quam ex Patre habebat, humanitate, quam ex matre sua assumpserat: diuitias quas inde detulerat, paupertate, in qua hic erat natus, gloriæ maiestatem, quæ eum Pater generauerat, infirmitate ac poenis quibus ex matre natus processerat: *Et primam vocem similem omnibus emissit plorans.* Quam abscondita illa Patris figura, hæc materna? In tantum vt etiam lyncis oculis perspicaces aliquantū eum tempore quasi non agnoscerint. *Non est species ei neque decore, unde vocem reputauimus eum.* Quid igitur erit Christum transfigurari? Transite de figura matris, ad eam quæ est Patris: vt ille, qui se filium ostendebat hominis, id est qui de virgine sanctissima natus erat pauper, afflictus, doloribus oppletus, appareret filius Dei, id est gloriofus, potens, diues, illustris, adeo vt facies eius resplenderet sicut sol, vestimenta autem eius alba sicut nix. Quinimo & modo eum Pater agnosceat vt filium sibi connaturalem, & voce de cælo dilapsa clarissime testatur. *Hic est filius meus dilectus.*

Eu Christum in duobus montibus, distinctè ac dilucidè has binas figuras exprimentem, in monte Caluarie & in monte Thabor. In monte Caluarie matris figuram ostendit, sic vt nunquam clarius, & veram esse ostendit humanitatem, verum se esse hominem, mortalem, passibilem, & in ea paulo ante figura illum populi o Pilatus exhibuerat. *Ecce Homo.* in ea quoque eum attenderat Hieremias. *Homo est, & quis cognosceat illum?* Ita legit D. Aug. & ad rem nostram ita exponit: *Nō videtur in eo nisi hominis figura.* Hanc illud elicies mysterium, cur in hoc monte videatur æternus Pater ab illo quasi sic recessisse vt dicere poterit: *Deus meus, Deus meus vt quid dicitur.*

Sap. 7. 1.

II. Que sit figura Matris. Sap. 7. 3.

19 D. In. 5. 3. 2.

Ioan. 19. 5. Hic. 9. 17. L. 13. cont. Faust. 1. ap. 8. & l. 22. cap. 40.

Matt. 27. dereliquisti me. Mater vero tam propinqua, & patens, vt eam viderent omnes: *Stabat iuxta crucem mater Iesu.* Conuenit quippe fonti ruuulus. *25.* Humanitas hæc ac hominis figura de virgine matre procedebat, ea autem hora, quâ huius clarissima daba: signa, optime suadet ratio, vt ibi & mater ipsa videatur.

At modo in monte Thabor, apparet, ac discooperitur figura, quam habet ex patre, & ob hunc actum, credunt Doctores Sancti, quod dixerit D. Ioannes, qui testis adfuit ocularis. *Vidimus* *Ioan. 1. 14* *gloriam eius, quasi unigeniti à Patre.* Rationi congruit, vt ibi Pater appareat, & riuus ille fonti suo ita proximus coniungatur, vt eum digito demonstreret: *hic est filius meus dilectus, &c.* Exhibuit se filium hominis, gloriæ Dominum, opum celestium heredem, quas & libere se sequentibus possit polliceri.

Hoc est se transfigurare, specialiter secundum aliquorum Theologorum opinionem, qui ingenij sui acumine docent, quod ille vultus Christi splendor, & corporis claritas ac vestium albedo, non tantum ex animæ gloriâ procedebat, quantum ex personæ Christi diuinitate, cuius diuinitas realiter suum esse ac subsistentiam communicabat, nedum animæ, sed & corpori: vnde dicere licuit Apostolo. *In quo inhabitat omnis plenitudo Diuinitatis corporaliter.* Ita quoque intellexerunt plures Sancti: D. Greg. Nazianz. a D. Epiph. b D. Leo. c Papa & particulariter D. Damasc. d cuius vobis verba conscribo: *Non externè corporis gloriâ accessit, sed internè, ex Dei verbis Deitate, modo quodam omnem sermonem excedente ipsi personaliter unita.*

d Orat. de Transfig.
D. DAM §. IO. Concessit, vt anima gloria desueret in corpus, sicut aqua Iordanis.

20 *Epist. 56. ad Dioc.* **M**odus exponendi hoc mysterium, vulgarior, fundatur in doctrina D. Aug. Ex anima gloriosa naturaliter resultat in corpus quædam huius gloriæ participatio: sicut enim anima, quæ in esse naturali corpori inest, illi communicat vitam, motus ac vires naturales: ita quando eidem inest in esse glorioso, hanc eidem communicat gloriâ: velut accensa candela in medio lucernæ crystallinæ, lucem suam ac splendorem crystallo impertit, vt sol splendidissimus esse videtur. Ita quoque continget in die iudicii, quando iustorum animæ corpora sua reintrabunt, illisque videntur: cum sint illa velut accensa luminaria, essentialis gloriæ luce præ-

fulgidæ, eam corporibus suis communicabunt, vnde tanto splendore resurgunt, vt dicat de illis Christus: *Fulgebunt iusti sicut sol, in regno patris eorum.* At verò in Christo continuum erat miraculum, quod tota eius vita perseverauit, & hoc illud esse dicimus, quod ab instanti suæ purissimæ Conceptionis eius anima tanta præfulserit gloriâ, quantâ & hodie. Hac de causa Hierem. de ipso loquens in sua Conceptione vocat eum virum: *Femina circumdabit virum.* Qua phrasi iuxta mentem D. Pauli, significat beatum: qui enim beati sunt, illos viros vocat perfectos: *Donec accurramus omnes &c. in virum perfectum.* Quinimo & ob eandem rationem in mundo degeus Christus de se ait: *Qui descendit de celo filius hominis, qui est in celo.* Licet autem ex re, natura, & necessaria consequentia, gloria hæc corpori esse participanda: sicut reuera, quando tu sinu tuo carbonem contines ignitum, calor vestibus communicatur: vt enim quid impossibile querit Spiritus S. *Numquid potest homo abscondere ignem in sinu suo, vt vestimenta eius non ardeant?* Abscondebatur tamen hæc gloria, omnino repressa intus in anima, nec quidquam eius corpori conferebatur, quocirca anima tam gloriola, quam hodie viuunt in celo, vivebat in corpore mortali, passibili, doloribus, poenitque subiecto.

Omnes loquuntur fluium Iordanis de monte Libano profluentem. Naturalis ac necessarius erat eius cursus impetuofus ob aquarum copiam ex monte defluentium, per valles & arua humilia: vt verò Deus liberum aridumque transitum præberet filijs Israhel ad terram promissionis, nouo miraculo aquas repressit, vt desuper fluentes in parte coningerentur superiori: quod ita 5 pagina describit: *Steterunt aquæ descendentes in loco uno, & ad instar montis intumescerunt, apparebant procul ab urbe qua vocatur Adom &c. quæ autem inferiores erant in mare solitudinis, quod nunc vocatur mortuum, descenderunt, vsque quo omnino desierunt.* Ecce fluium Iordanis, ecce Christum, cuius essentia procedit de monte Libano, de Patris intellectu, velut aqua limpissima, de fontis origine: *Ego sicut si aqua dicitur exiit de paradiso.* O fontem, quem illuminatis vidit oculis Rex Propheta: *Apud te est fons vita.* Hanc ipse sitiebat aquâ, velut ceruus consolus frigidus quæ, vt vndas, & eius vehementiori atdebatur desiderio, quam cisternæ Bethleemice. Hanc præoptabant Prophete, hanc sancti postulabant: ad ariditatis mundi irrigationem, multo salubriorem quam illa, quæ terram a idana tempore

Matt. 13. 43.
Hier. 34. 22.
Eph. 4. 13.
Ioan. 3. 13.
Pro. 6. 29.
I. 3. 16.
Ecc. 2. 4. 1.
I. 3. 16.